

**Aanleg van recreatieve fietsvoorzieningen te
Leikendreef – Lorkendreef (Groene Gordel)
Brugge - Tillegem**

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – 2018E127

Landschappelijk booronderzoek – 2018E309

Verkennd archeologisch booronderzoek – 2018G222

Eke
2018

Colofon

Titel: Aanleg van recreatieve fietsvoorzieningen te Leikendreef –
Lorkendreef (Groene Gordel)
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2018E127, 2018E309, 2018G222

Status: definitief

Datum: 27 september 2018

Auteur: Pincé Possum

Projectbegeleiding: Van de Vijver Mieke

Kaartvervaardiging: Pincé Possum

Terreinwerk: Pincé Possum, Philipsen Floris, Thomas Gill

Materiaalstudie: Ryssaert Caroline

Projectcode: 2018E127, 2018E309, 2018G222

Raaproject: TILE01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

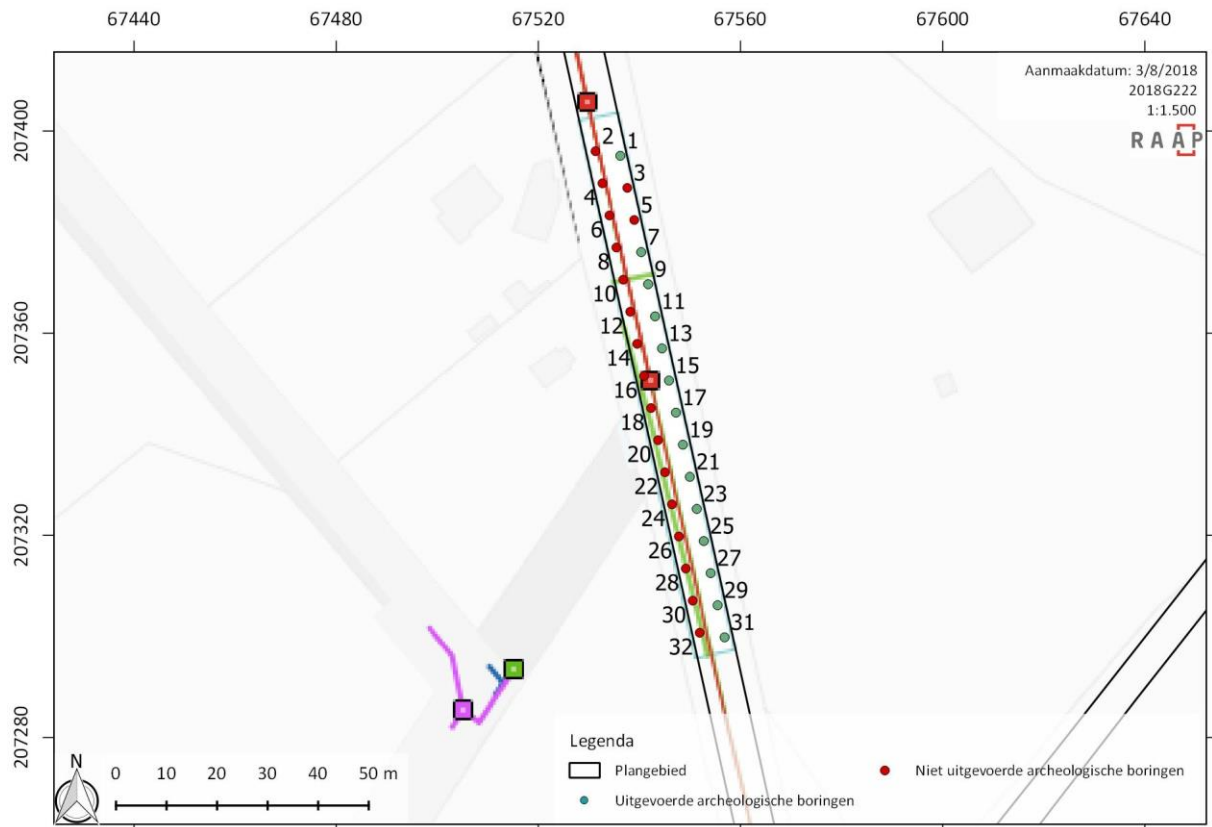
© RAAP België bvba, 2018

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de aanleg van recreatieve fietsvoorzieningen te Leikendreef – Lorkendreef (Groene Gordel) in Brugge (Tillegem). Op basis van het **bureauonderzoek** kon een archeologische verwachting opgesteld worden voor het te verstoren plangebied. Specifiek gold voor het noordelijke gedeelte van het traject een verhoogde trefkans op vuursteenvindplaatsen aangezien daar een gradiëntzone aanwezig was. Het doel van het vervolgonderzoek was dan ook om de aanwezigheid van dergelijke vindplaats te toetsen en te achterhalen of de reeds bestaande landweg op die locatie al dan niet door het Pleistoceen dek snijdt. Om hieromtrent een betere inschatting te kunnen maken, en meer informatie te vergaren over de bodemkundige opbouw en gaafheid van het projectgebied, werd een **landschappelijk bodemonderzoek** geadviseerd. In totaal werden vier boringen uitgezet in het noordelijk gedeelte van het traject aangezien daar de hoogste trefkans gold op archeologische steentijdrelicten. Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat een paleosol bewaard is gebleven ter hoogte van boring 3 waaruit kon geconcludeerd worden dat er in de buurt van deze boring steentijdsites kunnen aangetroffen worden. Om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over de effectieve aanwezigheid van jager-verzamelaars vindplaatsen en de omvang ervan, is vervolgens een **verkennend archeologisch booronderzoek** met ingreep in bodem geadviseerd. Gezien de beperkte oppervlakte van de geplande ingrepen werd er meteen een boorgrid van 5 x 6 m gepland tussen de locaties van landschappelijke boringen 2 en 4, aangezien daar de paleosol was aangetroffen. Het uiterste noorden en zuiden van het noordelijk gedeelte van het traject werden niet geselecteerd voor het archeologisch booronderzoek aangezien het landschappelijk booronderzoek reeds een verstoord profiel had vastgesteld op deze locaties. Daarnaast kon enkel de oostelijke boorraai van het grid uitgevoerd worden aangezien uit de KLIP-melding bleek dat ter hoogte van de westelijke raai zowel elektriciteitskabels (hoogspanning, rode lijn op Figuur 1) als telecommunicatiekabels (groene lijn op Figuur 1) geplaatst zijn waarvan de ligging tot slechts 100 cm nauwkeurig is. Dit leidde tot een te hoog risico waardoor besloten is om de boringen ter hoogte van deze kabels niet uit te voeren. Verder zijn twee uitgezette boringen in de oostelijke raai niet uitgevoerd doordat de boringen er rond een verstoord profiel kenden en deze dus ook in de twee niet-uitgevoerde boringen kon verwacht worden.

Figuur 1 Overzicht van de (niet-)uitgevoerde boringen en locatie van de elektriciteitskabels (rode lijn) en telecommunicatiekabels (groene lijn) volgens KLIP (Bron: AGIV, 2018)

Na het verkennend archeologisch booronderzoek was het mogelijk om een gefundeerde uitspraak te doen inzake de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde ervan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Het verkennend archeologisch booronderzoek leverde één indicator (nl. vuursteen artefact) op die getuigt van de aanwezigheid van een steentijdvindplaats. Dit artefact kwam echter voor in een Holoceen stuifzandpakket waaronder het oorspronkelijk bodemprofiel geërodeerd of vergraven is geweest. Ondanks dat dit artefact wijst op een steentijdvindplaats in de nabijheid van het plangebied kon de gaafheid en locatie van deze site door de verstoorde context waarin het artefact werd aangetroffen, niet achterhaald worden. Verder kon in vier archeologische boringen een intacte, begraven podzolbodem (paleosol) vastgesteld worden. Hoewel deze paleosol een bewaring van steentijdsites toelaat, zijn hierin geen vuursteenartefacten aangetroffen waardoor kan geconcludeerd worden dat de steentijdsite waarvan het vuursteen artefact afkomstig is, hoogstwaarschijnlijk gelegen is buiten het plangebied.

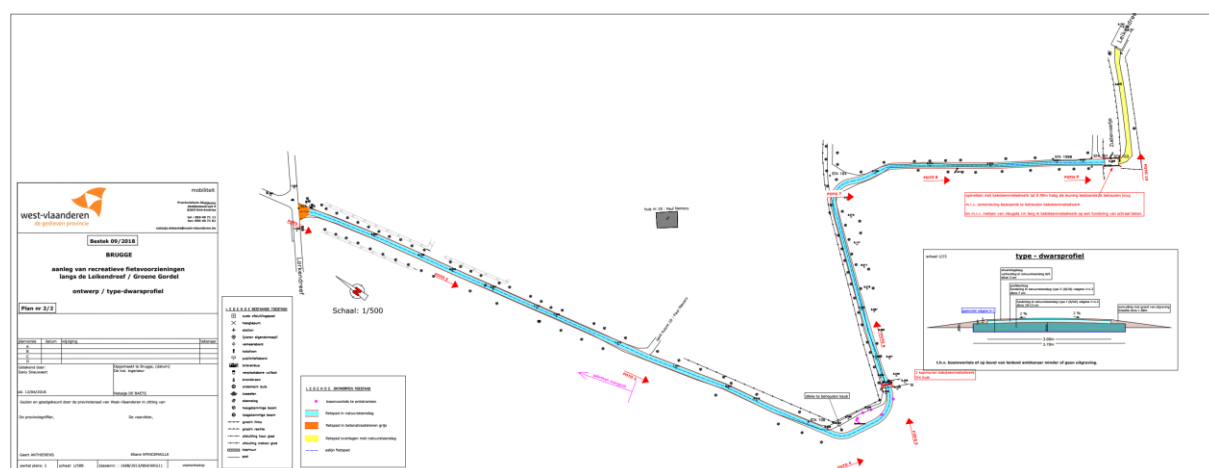
1.3 Impactbepaling

Vermits het vuursteen artefact zich in een verstoorde context bevond, de aanwezige paleosol slechts voorkwam over een lengte van max. 36 m en hierin geen artefacten werden aangetroffen, is de potentiële kenniswinst bij verder vooronderzoek zeer beperkt. Bovendien bevindt deze paleosol zich

op een diepte van 30 à 60 cm onder het maaiveld waardoor deze slechts sporadisch zal aangesneden worden door de geplande werken (die een afgraving van 30-33 cm zullen veroorzaken) en de impact op eventuele niet-geconstateerde archeologische resten in de paleosol door de geplande werken dus nihil of zeer beperkt zal zijn (Figuur 2, Figuur 3, Figuur 4). Daarnaast is het westelijk gedeelte van het traject verstoord door de plaatsing van hoogspannings- en telecommunicatiekabels in het verleden, waardoor de omvang van de intacte bodem binnen het plangebied zeer klein is (Figuur 2). Op basis van al deze factoren kan dan ook geconcludeerd worden dat het kennispotentieel te beperkt zal zijn voor de geleverde inspanning. Na kosten-batenanalyse kan hier dan ook vastgesteld te worden dat er geen verder archeologisch vooronderzoek dient plaats te vinden.

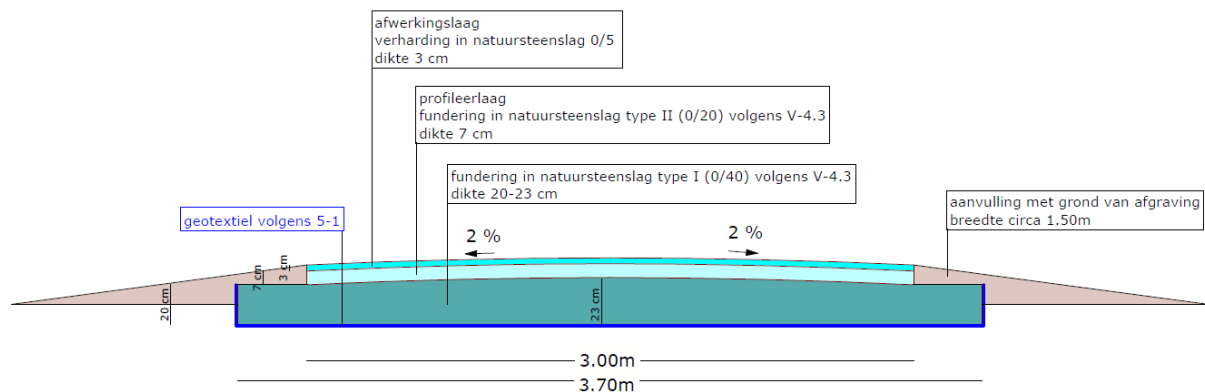
Figuur 2 Overzicht van de aard van boorprofielen van het archeologisch booronderzoek met aanduiding van de paleosols in het groen kader en diepte van het archeologisch niveau in cm (= top bewaarde paleosol) (Bron: AGIV, 2017)

Figuur 3 Overzichtsplan van werkzaamheden (bron: Ontwerpplan, Provincie West-Vlaanderen)

schaal 1/25

type - dwarsprofiel

t.h.v. boomwortels of op bevel van leidend ambtenaar minder of geen uitgraving.

Figuur 4 Dwarsprofiel van het fietspad (bron: type-dwarsprofiel, Provincie West-Vlaanderen)

1.4 Waardering van de archeologische site

Het aantreffen van een vuursteen artefact (chip) in een verstoord profiel getuigt van een steentijdsite in de nabijheid van het plangebied. Aangezien deze niet in een intacte bodem is gevonden en er geen vuursteenartefacten werden aangetroffen in de boringen met paleosol, kan gesteld worden dat de steentijdsite hoogstwaarschijnlijk buiten het plangebied gelegen is. Daarbij kan ook geen zekerheid bekomen worden over de gaafheid van deze site. Het potentieel op kennisvermeerdering is dan ook zeer beperkt en er kan dus geconcludeerd worden dat het archeologisch vooronderzoek geen resultaten opleverde die een verder onderzoek verantwoorden.

1.5 Bepaling van de maatregelen

Er worden **geen verdere maatregelen geadviseerd**. De onderzoeksinspanning weegt immers niet op tegen de potentiële kenniswinst.

2 Programma van maatregelen

Gezien er geen verdere maatregelen voorzien worden, is er geen Programma van Maatregelen nodig.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.

3 Bibliografie

AGIV (2017) *Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM, raster, 1 m.* Available at: <https://download.agiv.be>.

AGIV (2018) *Agentschap voor Geografische Informatie: Kabel en Leiding Informatieportaal (KLIP).* Available at: <https://klip.vlaanderen.be>.